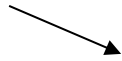

Gramatická kategorie (funkční tvarosloví)

- vyššího a nižšího řádu

- slovní druhy kategorie jmen a sloves

Dvě stránky gramatické kategorie:

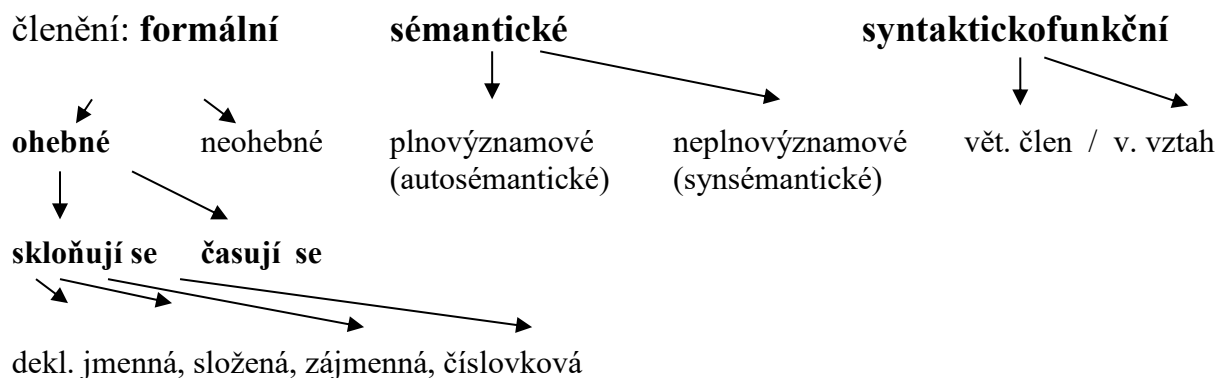
a) gramatický význam:

obsahem jsou různé **vztahy mezi slovy, nebo vztahy na úrovni věty**

b) gramatická forma:

souhrn určitých prostředků – omezené, závazné pro vyjádření gramatického významu

Slovní druhy

Sémantické hledisko:

1. plnovýznamové slovní druhy:

substantiva, adjektiva, verba, adverbia, (číslovky, zájmena, mnohá citoslovce)

Některé jednotlivé výrazy plnovýznamové nejsou, např. pomocné sloveso *být, bývat, stát/stávat se*.

2. neplnovýznamové slovní druhy:

předložky, spojky, částice

Syntaktické hledisko:

1. Jsou samostatným větným členem:

2. Nejsou samostatným větným členem:

3. Nejsou větným členem:

Podle společných rysů se dají slovní druhy dělit (Mluvnice češtiny 2, 1986):

1. **základní:** substantiva, adjektiva, verba, adverbia
2. **nástavbové:** pronomina, numeralia, citoslovce
3. **nesamostatné:** předložky, spojky, částice

Nejčastější přechody mezi slovními druhy:

1. adjektiva → substantiva (*cestující člověk – cestující*)
 2. tvar jména, předložkové spojení, tvar slovesa ustrnou → adverbium (*kolem, kvečeru*)
 3. ustrnulé tvary jména, slovesa → předložka (*díky rozhodnutí, během představení*)
- apod.

Slovnědruhov^á homonymie:

Jedna slovní forma patří k různým slovním druhům.

hnát – sloveso, substantivum